

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Fejedelmi vendégek.

Nem lehet elvitatni azoknak a fejedelmi látogatásoknak fontosságát, amelyek a budai — máskor oly csöndes — királyi várakban mostanában lezajlanak. Ezuttal a bolgár fejedelem Koburg Ferdinánd és neje Reuss hercegnő, néhány nap múlva a spanyol királyi pár lesznek a fejedelmi vendégek.

Azt is mondhatnánk, hogy vendégeink. Mert az a látogatás habár nem directe, — de nekünk magyar nemzetnek is szól. Egy ily fejedelmi látogatás ide irányítja egész Európának figyelő tekintetét és jó alkalom arra, hogy a külföld — már olyan amilyen — külön államiságunkról tudomást szerezzen.

Mert Budán nem az osztrák császár, hanem a magyar király trónol. Buda nem Ausztriában van, hanem az egyesített testvérvárossal Magyarországnak fő- és székvárosa. — A környezeti is a magyar nemzeti jellegét tükrözi vissza és a fejedelmi vendégek megismernek bennünk egy lovagias, királyát, hazáját forrón szerető magyar népet, mely a kultúra terén is versenyt tart a művelt nyugattal.

Koburg Ferdinánd bolgár fejedelem ereiben is bizonyára felpezsdül az anyai ágon a benne csörgedező magyar vér, mert látnia kell, hogy a magyar ma is ép oly királyhü, de a mellett alkotmányos jogaira ép oly feltékeny, hazájáért minden áldozatra kész, mint ősatyja: Koháry István herceg életében.

Koburg Ferdinánd minden évben itt piheni ki az uralkodás fáradalmait, ide menekült családi veszteségeinek elsiratására hozzánk; közvetlenül saját szemével észlelte, tapasztalta nemzetünknek alkotó erejét, szívósságát, ismeri nem csak jellemünket, de tudja multunkat, tudja szenvedéseinket, — amit Európa nyugalmáért és fennmaradásáért hősiiesen kiállottunk és bizonyára ismeri ama gyászlapokat is történelmünkéből, melyekre felírva vagyunk, hogy e nemzet három darabra szakadva titáni erővel védelmezte magát egyik kezével koronás királya, a másikkal az oszman hatalom ellen harcolva.

Az a Koháry vér nem válhat vízzé. Az a Koháry név nem tagadja meg önmagát. Hős fenyvesek vannak másutt is, a mi kőszikláink sem vadregényesebbek, mint a külföldi tájakon, a patak csörgedezése sem andalítóbb mint jó messze Coburg-Gothában és a mi népünk tán nyersebb is, műveletlenebb is, mint a fejedelmi vendég őshazájában, és ő mégis inkább szereti a mi fenyveseinket, a mi kőszikláink, a mi erdeinknek méla csendjét és a mi népüket, mert ide vonzza őt a szív, az a Koháry név, mely a fejedelmi trónon is megmaradt magyarnak.

Jól esik ezt látnunk és tudnunk, mert egy fejedelmi jóbarát mindenkor olyan kincs, amely becsülésre és tiszteletre méltó. Ha békében élünk: közgazdaságunk és kultúránk nyer általa, ha pedig ellenség pusztítja határainkat: akkor épen jó a baráti kéz, mely segítségünkre jő.

Koburg Ferdinánd tölte van a magyar földön szerzett benyomásokkal. Fiatalságában itt élt közöttünk, itt találta meg az a küldöttség, mely 22 évvel előbb a bolgár fejedelmi trónra hívta. Nem az ő hibája, hogy a régi honvédhuszár csákó helyett máig sem tehetette fel koronáját, de az az ő érdeme, hogy nemzetét a civilizáció útjára terelte és nemzetközi szerepét, politikai fontosságát Európaszerte elismertette.

Mint férfi is megérdemli a feltétlen tiszteletet és mint népének atyja: jogosan tart igényt Európa elismerésére s mint jó barátot, már régen szívünkbe zártuk.

Látogatása nemcsak a királynak szól, de a nemzet is csupa jóérzéssel látja vendégül. Tudjuk, hogy nemzetünk iránti szeretetét az általa alapított dinasztia minden tagjának szívébe oltja; mert erényeinket többre becsüli hibáinknál.

Örülünk hát az ő látogatásának, mint egy őszinte jó barátot látjuk szíves vendégszeretettel vendégül. Az ő budavári látogatásával nemzetünknek is fontos politikai szolgálatot tett, melyet elismerés és méltánylás nélkül nem hagyhatunk.

Egy rövidke percre ismét visszatér az igazságos Mátyás udvará-

nak fénye királyi várakunkba. Nemzetünk legjobbjai mellett ime fejedelmi vendégek környezik agg királyunkat és fájó szívvel gondolkunk e percek elmúltára, amikor a lámpákat eloltják, a fény kialszik, a diszes környezet eltűnik, az udvari élet zaját felváltja a néma csend.

Mert ismét tapasztalni fogjuk, hogy a nagy fénynek kialvása után reánk borul a sötétség és a mi még nyomasztóbb: a királyi elhagyatás. . .

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Az ülésen Justh Gyula elnököl. Hitelesítik a jegyzőkönyvet. Az elnöki előterjesztések után

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter betérjeszi a pestis és kolera ellen való védekezés tárgyában Párisban 1903. december 3-án kötött nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot.

A Ház a javaslatához hozzájárul.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter ezután a nők ejtési munkájának tilalma tárgyában 1906. december 26-án Berlinben kötött nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot terjeszti be.

Felolvasták az interpellációs könyvet.

Farkasházy Zsigmond tizenöt képviselő társával indítványt jegyzett be arra vonatkozólag, hogy az osztrák császárszülelem alkalmával kiadott jubileumi érmeek viselésére magyar állami tisztviselő ne köteleztessék. Interpellációt jegyzett be Bozóky Árpád és Kovácsy Ernő a ne temere tárgyában.

Elnök kijelenti, hogy az interpellációkra a napirend után térnek át.

Napirend szerint következik a közügyek tárgyalására küldendő országos bizottságba a képviselőház részéről 40 rendes és 10 póttagnak megválasztása, a delegáció tagjaivá megválasztotta a Ház a következő képviselőket.

Rendes tagok: Bató Ljuba, Bakonyi Samu, Barabás Bela, gróf Batthyány Lajos, gróf Banyovszky Sándor gróf, Bernáth Bela, Buzáth Ferenc, Eitner Zsigmond, Foldes Bela, Gál Sándor, Heulebronth Géza, Hoitsy Pál, Holló Lajos, Issekutz Győző, Lovász Marton, gróf Majláth Géza, Medakovics Bogdán, Meltzer Vilmos, Mérey Lajos, Molnár János, Nagy Emő, Nagy Ferenc, Okolicsányi László, Rakovszky Bela, Sággy Gyula, gróf Semsey László, Szabó István (zámolyi), Szemere Miklós, Széll Kálmán, Szentiványi Árpád, Szivák László, gróf Teleki Árvéd, Thaly László, gróf Thoroczkay Miklós, Tuskán Gergely, Ugron Gábor, Vinkovics Bozso, Zboray Miklós, gróf Zichy János, gróf Zichy Miklós.

Póttagok: Gróf Bethlen István, Bizony Ákos, Buday Barna, Gotthard Sándor, Lázár

Megszűnt a drágaság!

Mert a Debreceni Nagy Áruház Piac-u. 19. oly mesés olcsón bocsájtja áruait a t. vevőközönség rendelkezésére, hogy ki van zárva minden verseny. Egyszeri vásárlásnál erről mindenki meggyőződhetik. Különösen menyasszonyi kelengye vásárlásnál sok pénz megtakarítható. — Naponta érkeznek újdonságok ruhakelmékben, selymekben és divatárúkban. Külön is szörme és felöltő osztály. — Cégre kérem figyelni.

Pál, Popovics Dusan, báró Révay Simon, Steiner Ferenc, Szász Zombor, Szamrecsányi György.

Számrecsányi György jegyző olvassa a jegyzőkönyvet. A képviselők az elnöki emelvény körül csoportosulnak. Nyugodtan hallgatják a névsor olvasást. Néha hallatszik csak hangosabb szó, de Justh ilyenkor nyomban a csengőhöz nyúl s rászól a rendezavarrára. Szabó István nevének olvasásakor támad nagyobb zavar.

— Melyik Szabó István? — kiabálják mindenfelé.

— A másik még nem szavaztat — mondja az elnök — míg az igazoló bizottság nem tesz jelentést.

Szétoszják a szavazó-lapokat, majd az elnök szavazás előtt az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után.

Háromnegyedóránál tovább tartott a szünet. Fél egy órakor hirdetik ki az eredményt, mely szerint a pártok jelöltjeit kivétel nélkül megválasztották. A horvát póttag, Popovics Dusan mindössze csak tíz szavazatot kapott, mert csak a horvátok szavaztak rá.

Az elnök felhatalmazást kér, hogy a szünet alatt inézkedjenek az esetleges új választások iránt. (Helyeslés.) — Javasolja, hogy amíg a pénzügyi bizottság a költségvetésről szóló jelentését be nem terjesztette, a Ház szüneteljen. Így a legközelebbi ülést az elnök hívja egybe.

Interpellációk.

Kovács Ernő: A „Ne Temere...“ bulla dolgában interpellál. Szerinte a pápai dekrétum célját nem érte el. Ma már bizonyos vallási türelmességet konstataál, ezt kár volna megbontani. A pápai dekrétum értelmében a törvény szerint a katolikus, vegyes házasságból született gyermekek kénytelen lesz a pap törvénytelennek nyilvánítani. — Ez a katolikus hívők vallásosságát nem fogja emelni, csak a felekezeti békét fogja megzavarni.

A főrendiház ülése. Délben a főrendiház is tartott ülést és megválasztotta a delegátusokat.

Angol ujságírók Debrecenben.

Megtekintik a „kálvinista Rómát“.

A város vendégei.

Nevezetes és kedves vendégei vannak Debrecennek. A Magyarországra leránduló angol ujságírók ellátogattak mi hozzánk is, a nagy alföld délibábos rónáinak a büszkeségét — a „kálvinista Rómát“ — megismerni, hogy két rövid napon keresztül városunk szívesen látott vendégei legyenek.

Itt vannak közöttünk a kedves vendégek, akik élvezik a hagyományos magyar vendégszeretet melegségét.

Messze földről jöttek el hozzánk, tul a tengerről, a ködös Anglia zord vidékeiről, hogy meglátogassanak egy népet, amely rövid időn belül méltó helyet foglalt el az európai többi nemzetek sorában.

Egy rövid félszázad alatt évezredet ugrottunk keresztül — efelett való csodálkozásuknak adtak kifejezést vendégeink, akik eddig csak a távolból ismertek bennünket és a mint maguk is bevallják, nagyrészt félreismertek.

Közzénk kell lejönni az idegeknek, ha megakarnak ismerni igazán!

No de reméljük e tekintetben is a legjobbat. A nemzeti kormány segíteni akar és fog is ezen a bajon. De a régi elhanyagolt külképviseletet nem lehet egy-kettőre magyarrá tenni.

Abban a reményben üdvözöljük a mi szeretett vendégeinket, hogy majd az otthonukban is megfognak emlékezni erről a sok szenvedésen keresztül ment magyar népről, amely még, csodák csodája, az évszázadok kemény viharában is megállotta helyét becsülettel, védve az egész művelt világot, — minthogy meg fogja állani most is a helyét a modern fejlődés terén!

Mindenesetre mi nem csak, mint magyarok, hanem mint debreceniek is büszkéek lehetünk arra, hogy hírnök nevünk, a „kálvinista Róma“ dicsősége egész a ködös Angliáig elterjedt!

A Debrecenbe érkezett angol ujságírók névsora a következő:

Macdonald Károly (Times és The Field Skót ember.) Macdonald Jakab (Morning Post és Farmer and Stockbreeder. Skót.) Cameron Jakab (Glasgow Herald.) Walker Eldred, (Western Daily Press, Bristol és még öt gazdasági szaklap. Angol) Steemann András (Farmers Gazette. Ir.) Douglas London. (The Scottsmann. Ednburg.) Green János. (The Rural World. Angol.)

Az angol vendégek Arad felől érkeztek a hajnali fél három óras vonattal. A vonathal Király Gyula gazdasági tanácsnok, Kerpely Kálmán gazdasági akadémiai igazgató és Komlóssy Miklós kamarai fogalmazó fogadták az illusztris vendégeket.

Az ujságírók kíséretében van Németh Karoly miniszteri osztálytanácsos. A vendégek tegnap délelőtt a gazdasági akadémiát, a pallagi telepet nézték meg, melynek mintaszerűségéről elragad atással nyilatkoztak. Mára megfogják nézni a Hortobágyot és a város gazdaságát, valamint az ős kollégiumot.

A vendégek tiszteletére tegnap este szűkebb körű bankett volt és valószínűleg csak holnap utaznak el.

A bolgár fejedelmi pár Budapesten.

Ünnepel Budapest.

(Fővárosi tudósítónktól.) Fejedelmi vendégei vannak most Budapestnek. A bolgár fejedelmi pár érkezett tündéri fővárosunkba. Az utcákon már jó korán nagy élénkség uralkodott. Diszruhás rendőrök és polgári ruhába öltözött detektívek sürgölődtek, forgolódtak, hogy a rendet fontartsák. A kocsiforgalom és a villamosforgalom lebonyolítása mind nehezebbé váltik.

Már tíz óra fele kiüzenték a pályaudvart. Az utolsó vonat, amelyet az érkezési oldalig engedtek, a szabadtéri gyorsvonat volt. A Perronon az 52-sek egy disszázada és zenekara volt föllálítva.

Lassan gyülekeztek az udvari méltóságok is és háromnegyed tizenegykor már nyugszótt a sok diszruhás embertől.

Félhízenegy óra felé udvari kocsit vágat a keleti pályaudvar felé.

— Eljen! Eljen! — zugja a tömeg.

Az udvari kocsiban azonban csak hivatalos és nem fejedelmi személyek ültek. Ezt a csalódást csakhamar elfeledtette József főherceg hintója. Amikor megpillantottak a főherceget és a mellette ülő feleségét, orkánként zugott az ováció. A főhercegnek szem-

melláthatólag jól esett a tüntetés. Augusta főhercegné szintén mosolyogva köszönte meg az üdvözlést.

A főhercegi kocsit csakhamar bekanyarodott a pályaudvar környékére, melyet erős rendőr kordon vett körül. A közönség a kordonon kívül sorakozott. A pályaudvar pazarul föl volt díszítve zászlóval és draperiákkal. A főherceget a budapesti hatóságok fejei fogadták a pályaudvarnál.

A főherceg barátságosan beszélgetett velük, mikor az állomásfőnök jelentette neki:

— Fenséges uram, a fejedelmi vonatot már jelezték.

Erre a főherceg kiment a Perronra. A váróteremtől egész az első sínparig piros, széles szőnyeg kigyózott. A vonat úgy állott meg, hogy a bolgár fejedelem szalonkocsija éppen a szőnyeg előtt volt.

Először Ferdinánd hatalmas, athléta termetű tünt föl a kocsit ablakában. Mikor József főherceg megpillantotta, szalutált neki. Először a fejedelem szállott le, majd a fejedelemasszony. József főherceg és a felesége szívélyesen üdvözölték a bolgár fejedelmi párt.

A budapesti bolgár konzul és a bécsi bolgár követ szintén megjelent a fogadtatásnál. A követ felesége gyönyörű csokrot nyújtott át a fejedelemasszonynak.

Néhány pillanatnyi társalgás után, a főherceg felkérte a fejedelmet, hogy szemlélje meg a disszázadot. A fejedelem erre ellépett a disszázad előtt.

Ezután Ferdinánd karját nyújtotta Augustus főhercegnőnek és a váróterem keresztül az udvari kocsinhoz vezette. Az első kocsiiban a fejedelem és a főhercegnő foglalt helyet, míg a másodikban a bolgár fejedelemné és József főherceg. A következő kocsikban a kíséret helyezkedett el.

Ezután a közönség impozáns tüntetése mellett robtogtak fel a királyi várba.

SZÍNHÁZ

* **Zilahy Gyula jubileuma.** Zilahy Gyula, a debreceni színház agilis direktora, a színtársulat nyári állomáshelyén, Maramarosszigeten, tart ez idő szerint előadásokat a sajtó és a közönség általános megelégedésére. A maramarosszigeti színházlatogató publikum, hogy Zilahy Gyula iránt érzett szeretetének kifejezést adjon, színészi működésének 25 éves évfordulója alkalmával két diszlobadás keretében, szerdán és csütörtökön este, ünnepelni fogja, amikor is a „Király házasodik“ és az „ördög“ című darabok kerülnek színre, melyekben a jubiláns két országos híres, parádés szerepet fogja eljátszani. — Szerdán este Maramarossziget polgarmestere fogja üdvözölni s át fogja neki nyújtani a város értékes és disztes ajándékát, egy ezüst íróasztal készletet. — A csütörtöki előadás alkalmával pedig a színtársulat ujjonnan szerződötelt társai fogják kitűnő művészkollégájukat ünnepelni.

A maguk részéről őszinte szívvel gratulálunk Zilahynak, hogy maramarosszigeti működésével is tudta biztosítani magának a közönség őszinte rokonszenvét és elismerését.

* **A bérletek lezárása.** Mint a színházi iroda közli velünk, a törzskönyvezett bérletek jogait, ma, azaz f. hó 24-én délig tartja fenn az igazgatóság. A még ki nem váltott helyek ezentúl már teljesen a nagy közönség rendelkezésére állanak.

— **Színházi Hírlap** oimmal új színházi és művészeti ingyen napilap indul meg október 1-én Varga Lajos, a „Debreczen“ volt kiadóhivatali főnöke kiadásában. A lap minden színházi estén ingyen osztatik szét az összes színházi bejáratoknál.

* **Színházi Lapok.** E címen október hó 1-én, Liebermann nyomdakiadásában, 12 oldal terjedelmű művészeti napi lap indul meg, mely hivatva lesz felölelni úgy a debreceni, mint a fővárosi és vidéki színházak

ügyeit. Előfizetési ára havonta 1 korona. A lapra ezuton is felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

Debrecen város második színháza

Egy pár nap választ még csak el attól az időponttól, amikor megfognak nyilni a debreceni muzsacsarnok kapui.

Forduló pont lesz ez mindenképen a debreceni színház életében. Igen, nem tulozunk, fordulópont lesz! El fog dőlni, hogy képes-e a színészet a jelenlegi körülmények között megállani a helyét Debrecen városában.

Mert a debreceni közönséget nagyon nehéz kielégíteni. Csak emlékezzünk vissza. „Nem fárad el a gondolat“, míg a régi viszonyokra visszatér.

Meg voltunk mi valaha elégedve szintársulattal?! Mindig csak akkor tudtuk volna megbecsülni derék színigazgatóinkat — amikor már távol volt tőlünk!

Mi ennek az oka? Sokan általános emberi gyengeségekre fognak hivatkozni. Részben talán igazuk lesz, de teljesen semmiesetre. Igaz, hogy a gyarló emberi természet hozza magával, hogy az idő elmosza a rosszat, de kiszinezi a jót. A rosszra nem szivesen gondolunk vissza, lassankint tökéletesen el is mosódik emlékünkből.

A debreceni közönség nehezen való kielégítésének más, a felszínen fekvő okai is vannak. Debrecen ugyanis már nagyváros, az ország egyik legnagyobb és legintelligensebb városa. Képvisele vannak benne a legkülömbözőbb társadalmi osztályok. Már pedig minden osztálynak külön, a maga szellemi nivójához megfelelő izlése van.

Különösen Debrecenben találkoznak össze ezek az ellentétek. Nemcsoda, ha azután a színigazgatók nem tudnak mindenféle izlésnek megfelelni.

Mi lenne ennek a legjobb ellenszere?

A debreceni színház, amellet, hogy az ország egyik legnagyobb színháza, többé nem tud a modern körülményeknek — amelyek egyre nagyobb terhet raknak a színházra — tökéletesen megfelelni. Javitgatni, átalakitgatni céltalan kísérletek. De nincs is reá szükség.

Uj színházat kell építtetni Debrecennek! Uj színházat a város közönsége megterhelhetése nélkül. És ez keresztül is vihető. Akkor orvoslást találnak az összes színházi bajok.

A régi színház megmaradna a

komolyabb művészetek osarnokának, az ujba pedig a pajzán muzsák költözne be!

Csakis két színház tehet manapság eleget Debrecen város közönségének. Egy színházzal ezt megtenni — lehetetlenség!

Attól nem kell félni, hogy nem volna elég közönsége a két színháznak. Hiszen szazon idején nap-nap után kétszer annyian jönnek jegyet váltani, mint amennyi embert betud foglalni a jó öreg debreceni színház.

A művészeti szempontokból reánk háromló előnyöket felesleges is fejtegetni, olyan világosak.

Az egyik színházba a komoly művészet ütne tanyát. Debrecen város intelligens közönsége szivesen keresné fel a régi színházat régi dicőségéről segítő falait. A komoly, nemes színművészet igazi otthonra akadna. A debreceni „Nemzeti színházra“ nagy szükség van. A debreceni „Nemzeti színház“ kulturhivatást teljesítene a nagy magyar alföld tiszántuli részén és egész éjszakai Magyarországon.

Nem üzleti vállalkozás lenne ez, *hanem templom*. A művészetek temploma. Debrecen napról-napra fejlődik rohamosan, szédítően. Betetőzése lenne a fejlődésnek a debreceni „Nemzeti színház.“

Szép, nagy eszme és nem is oiy nehéz a megvalósítása. A régi színházat ugyanis tökéletesen átakarnák alakítani, a legnagyobb mértékben kibővíteni.

De ez nem lesz sokáig elégséges. Így tehát hiába költünk, elébbutóbb, de csak be fog következni, hogy uj színházat építünk. Addig is tehát sok anyagi tehertől szabaditjuk meg magunk, ha a folytonos gyógyitgatás helyett gyökeresen rendezzük a színházi viszonyokat.

Nem is terheli meg ez a közönséget sem. Az uj színházban ugyanis a pajkos, könnyelmű muzsá foglalna helyet. Ez már lehetne üzleti vállalkozás is, amit jól megfizetnének.

A város tehát fedezve lenne erről az oldalról.

Uj színházat tehat Debrecennek! Csak ez volna képes javítani a viszonyokon. Csak ez hozhatná meg az annyira ránk művészi megújodást.

Mig ez az állapot tart gyökeres javulást nem is várhatunk, mert a dolog mégse akadályozza meg ezt. A színigazgató is csak ember és a végtelen sokféle követeléseknek nem tehet eleget. Nem is képes — mert lehetetlen is — tojástáncot még tovább is járni.

Ha nem lépünk fel nagyobb

művészi igényekkel — maradjunk meg az eddigi állapotok mellett, de ha azt akarjuk, hogy az igazi művészet költözzön Debrecenbe — akkor uj színházat Debrecennek.
(—voith.)

IRODALOM.

Boszorkány konyha.

(Az emberi tehetetlenség.)

Rideg fázós szél süvit,
Hej rossz is tehet odakint!
Reszkette süt a téli hold
Nehéz ködön át a menybolt
Ezernyi csillaga alig-alig ragyog —
Sötét az éj — hosszú sötét —
Csak a mester tüze mond mesét.
Zizegve, sisteregve forr,
Készül immár a szellemi bor
A serpenyőben buzogva
Majd kísértésen mondja
A varázsigéket
Összèbb huzva a szellemi féket:
„Jöjj sellemhad
A föld felett
A föld alatt
Az ür megett
Meghuzódó
Aertert lakó
— Parancsomra előjövő —
Szellemhad elő... elő!“
Gyülekezik mindenfelől a légi had
Csak a sátán és a makacsabb
Legerősebb és leghatalmasabb
Szellemek késnek még — — Nekik lehet
Késni mert erősek! A mesternek
Ereje még nagyobb, már mind jó —

A gyengébb sátán s szellem had.

„Figyeljetek
Ne merjetek
Ellenszegülni
A mesternek
Hivására
Parancsára
Előjönni!
A szellemhad
— Ha hívom jó
Elő...! Elő!“

Egymásután jönnek
A légi, földi szellemek — —
Mester hívja így mind jó
A rejtekéből hát elő — —
Majd kénkőves tüziláng
Mint a föld méhi hány —
Megérkezett a sátán
Lókörmök a lábán,
Amint a serpenyőhöz megy
Átalakul a szellemi szolga rend
Nem a mestert, őt szolgálja
A sok halott, kísértet, lárva!
— Amint sűrűg a tűz körül,
Mind-mind a körébe gyűl
Kész a boszorkány konyha!
— — Hej! bezzeg nem folyina
Minden ily szép rendben,
Ha itt nem volna a mester;
Ő kormányozza titkon a szellemeket.

A varázslat büve tovább halad.
A katlan fő, zubog, okád,
Fölfelé lángnyelveket dobál:
Sátán a szakács s a szellemi bor
Keze alatt csodásan forr.
Zubog, sistereg,
A mester meredt
Tekintettel figyel.
Itt a szellemóra,
Hej, ha nem válna jóra,
A bűbáj, idézés.
Lelkét a kétség

Vadul háborgatja,
 Ám azért mohón hallgatja,
 Amit a bűbáj mesél.
 Titokzatos nagy dolgokat,
 Melyek sötétek, mint az éj.
 Büntetlen ember nem háborgathat
 Ilyet. — Titok, csoda, minden kítáru,
 Kinyílik a rejtett való,
 Mindent tud már a jó
 Mester — — de el is zárul
 Minden tudása.
 Nem bánja, csak lássa,
 Nézza a titkok titkait.
 A szellemhad mindenre megtanít!

A mester szemé káprázik,
 A nagy tudástól feje zug,
 Megszabadulni vágyik,
 De hiába! csak a tűz bűg
 Kisértetiesen tovább,
 Ugy nyomja fejét a tudás,
 Torka elszorul az ajka ég.
 Felejt mindent! tovább, tovább,
 Még többet akarna tudni!
 Elfelejt mindent, mindent.
 Felejt a varázsigókat,
 De el is vesztette a titkot
 A szellemhad fölött.
 Letelt az idő és a vészit
 Már észre sem veszi.
 Egy pillanat — tud mindent!
 És a szellemhad nyomban összetöpi.

(—ith.)

Degenfeld győzött.

Nem a református hívek, nem a gyülekezetek, nem a református egyháznak és főiskoláknak jól felfogott érdeke, hanem a kortes főgondnok, senki más és semmi más, a kortes főgondnok jelölte és jelöltette és ő választatta meg. Volt idő, amikor nem Erőss Lajos volt a főgondnoki pártfogott és akkor Erőss Lajos eltörpült Sass Béla és különösen Dicsőfi József mellett.

Hogy mily eszközökkel indították meg a folytatást a választási küzdelmet: többször rámutattunk a lap hasábjaira. Nekünk nem volt sem hivatalos, sem félhivatalos szócsövünk, nem voltak főgondnoki kortes ukázaink és főleg iródnak azoktól a fegyverektől, melyeket Erőss Lajosért a küzdelemben vittek.

Mindent elienkezőleg írt, mondott és cselekedett a félhivatalos trombitása: dr. Ferenczy Gyula most, mint csak négy évvel ezelőtt. Dr. Ferenczy ur a Sárospataki Lapoknak 1904-ik évi 44-ik számában október 20-iki kelettel írt cikkében ma után megvédelmezte Erőss Lajost a szoboszlói botrány szennyes hullámaival szemben, jó tanácsokat osztogatott a kerületi főjegyző választási küzdelem folytatására nézve, irván ekképpen:

Azt azonban egyházunk minden igaz és hü tagjának óhajtani kell, hogy a választás hajjai a törvényes mederből ki ne csapjanak és a választási jelszavak között alaptalan híresztelések és sértő gyanúsítások ne szerepeljenek.

Álljon ki ki a maga jelöltje mellé és agítájon is mellette. Ehez joga is van bizonyos határon belül. De ahhoz, hogy viszályt keltsen, hogy a másik fél jelöltjét, annak nevét és jellemét közpredának tekintse, ahhoz nincs joga senkinek.

Kevés számú jelesinkre nekünk a választás után is szükségünk van és nem okvetlenül muszáj, hogy valaki, mert neve a jelöltek közé került, már éppen ezért hírvány ember is legyen s nem okvetlenül következik, hogy mert valaki nem jelölt, azért jeles ember ne lehessen! Ne személyeskedj, a közjó legyen a cél és a jelszó, hogy győzzön a jobb. De hogy csakugyan győzhessen, méltó legyen a mi választási eljárásunk is. Máskor is, ez alkalommal is.

Debrecen, 1904. október 20.

Dr. Ferenczy Gyula.

Ferenczy ur elfelejtkezett a cikkéről. Ferenczy ur maga jár elől jó példával a személyeskedésben, a rágalmazásban, Dicsőfi érdemkoszorujának megtépésében és Erőss Lajosnak soha senki által nem ismert érdemeinek üres szappanbuborék gyanánt felfuvásában.

Dr. Ferenczy Gyula kevés számú jelesinknek sorát egy odaválóval kevesbiteni akarta, egy oda nem valóval megszorítani segített. Ferenczy Gyula koalíció és kormány befolyásolásától rágalmazott, Dicsőfi Józsefnek egy baráti bizalmas levelét önkorteskésnek minősített, ellenben a főgondnoki kortesleveleket letagadta, a püspökladányi Lajosnapi birkapaprikáról tudni sem akar és nem átalotta Kiss Albert paróchiáját felajánlani egy lelkésznek, gyülekezetének öt szavazatáért.

Mindazért a főgondnokot terheli a felelősség. Ő feleljen azért, hogy néhány tagból álló praetorianus testőrsége ily választási eljárásra vetemedett. Főgondnoki kötelessége lett volna leinteni első sorban Ferenczy Gyulát s tudtára adnia, hogy előbb való kötelessége az egyetemi magántanári diplomának a megszerzése, mint annak a férfinak megkisebbitése, akivel szemben ő csak hálával tartozik.

A főgondnok ur úgy látszik, nincs ezen az erkölcsi magaslaton, úgy láttuk: nem tudja, hogy hála helyett rut hálátlansággal fizetni nem illik és főleg annak, akinek kezére az ifjuság nevelése van bízva: nem szabad. A főgondnok urnak tudnia kell, hogy dr. Ferenczy Gyula egyedül Dicsőfi Józsefnek köszönheti a reá nézve pokolifá vált krassói gyülekezetből való megszabadulást és a tanári kathedrát és a főgondnok urban nem volt annyi erkölcsi érzék annyi férfiaság, hogy dr. Ferenczy Gyulát ezeknek erkölcsi következményeire kitanította volna. A főgondnok ur megegyezőnek találta erkölcsi érzületével azt is, hogy egy kizárólag egyházi lapban a piszkolódás, hazudozás, rágalmazás, ferdtetés és ráfogásnak maszlajával távesszek meg az érdekeket. Mindazért a főgondnok ur nem törődött, mert ő győzni és olyan püspököt akart megválasztani, aki a szalmacutkát, főgondnoki maccaroniként megenni kész! És még ők beszélnék klerikalizmusról, reakcióról, protestáns elayomatásról, holott ők és elsősorban a főgondnok sajátították el, alkalmazták azt a hírhedt jezsuita elvet, mely szerint a cél szentesíti az eszközt.

A cél tehát elvértett, a győzelem tehát meg van, de milyen győzelem. Azt hisszük: ez lesz a harcnak kezdete. A főgondnoki abszolút uralom ezzel a győzelemmel erős és Erőss támasztékot nyert. — Védekeztünk ezen abszolút uralom ellen és megakadályozni igyekeztünk azt, hogy a püspöki székbe arra méltatlan bele ne ülhesen. Védekeztünk az igazságnak fegyvereivel és a személyekkel csak akkor foglalkoztunk, amikor a tárgyi összefüggés ezt elkerülhetlenné tette és azért védekeztünk itt, mert a D. R. Lapokban a védekezésnek, de még csak a helyreigazításnak sem adatott helye.

Egyébként a győzelem aligha nem tövises lesz. Mert mint biztos forrásból értesültünk: a választás eredményét Luby Géza és többen egyenesen a főgondnoki korteskedés és dr. Ferenczy Gyula terrorizmussára hivatkozva — megfélembtezték.

Ruhák Férfi-,
 és gyermek Ruhák

nagy választékban

Gerő Ernő

ruha nagyáruházában

Piac-utca 41.

H I R E K.

— **Kossuth Ferenc a függetlenségi körhöz.** A Kossuth-lakoma alkalmával a debreceni függetlenségi kör táviratban üdvözölte Kossuth Ferencet. A miniszter a következő táviratban köszönte meg a szives megemlékezést:

B. Nagy János, a függetlenségi kör elnökének. Debrecen.

Szívélyes üdvözetöket melegen köszönöm és szívemből viszonzom.
 Kossuth.

— **Kossuth Ferenc a kereskedelmi alkalmazottak nagygyűlésén.** A kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők öt legnagyobb egyesülete, névszerint a „Kereskedő Ifjak Társulata“, a „Magyarországi Kereskedelmi Alkalmazottak Szövetsége“, a „Nőtisztviselők Országos Egyesülete“, a „Magyarországi Magántisztviselők Egyesülete“ és a „Magyarországi Nagykereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete“ mint már jeleztük, e hó 27-én Budapesten, az új város háza tanácstermében országos nagygyűlést tart, hogy a teljes 36 óras vasárnapi munkaszünet mellett állást foglaljanak. Az előkészítő bizottság meghívta erre a nagygyűlésre Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert is. A kongresszus rendezése egyébként parázs harcot idézett elő az alkalmazottak körében. Van ugyanis a kereskedelmi alkalmazottaknak egy elenyésző csekély töredéke, mely ellene van a teljes 36 óras vasárnapi munkaszünetnek és minden eszközt felhasznál arra, hogy a nagygyűlés sikerét lerontsa. A nagygyűlésre eddig mintegy 200 vidéki küldöttet jelentettek be. Ugyancsak több kereskedelmi és iparkamara, valamint a főnöki testületek egyrésze is bejelentette a nagygyűlésen való képviselődését.

— **Főiskolai választások.** Tegnap délután töltötte be az akadémiái ifjuság a félszázados multu „Főiskolai Lapok“ szerkesztői és M. J. Ö. T. elnöki tisztét. A „Főiskolai Lapok“ szerkesztője a kisebbségben maradt Szabó István harmadéves theologussal szemben Fejes Gábor máodéves joghallgató lett, míg M. J. Ö. T. elnökévé egyhangulag a nagynépszerűségnek örvendő Biró Zoltán másodéves joghallgatót választották meg.

— **Közgyűlés egy templomban.** Az Országos Református Lelkes-Egyesület ez évi közgyűlését szeptember 29-én tartja meg Budapesten. A közgyűlés számára, úgy mint tavaly, a Nemzeti Múzeum díszterme kért az előnkéség. A Múzeum igazgatósága azonban tudomására hozta az egyesületnek, hogy a legnagyobb sajnálatára nem engedheti át a termet, mert a tavalyi közgyűlés az egyházi javak szekularizációjának súlyos természetű politikai kérdését vetette fel. A Múzeum szabályzatai szerint pedig a Múzeum díszteremből a politika ki van zárva. Az elnökség erre a Kálvin-téri templomot kérte el a közgyűlés helyiségéül. Itt tartják meg a közgyűlést, amelyet reggel nyolc órakor ünnepléses istentisztelet vezet be. Megjegyzendő, hogy a Múzeum dísztermében ezélt a főrendiház tartotta üléseit s így bizony akkor jócskán politizáltak benne.

— **Egy debreceni iparos kitüntetése.** A debreceni Elő Takarékpénztár, a 600 koronás képművészeti osztályát egyhangulag Antalfy Ferenc könyvkötő bírdíszművesnek ítélte oda, kinek az iparművészet terén már is jelentős sikerei vannak.

— **Választás a kereskedelmi iskolában.** Ma volt a felelő kereskedelmi iskolában az ifjusági segítő-egyesületi választás dr. Szántó Sámuel és Révész Vilmos tanáruk vezetése mellett. Elnök óriási többség-

gel Asztalos József felső b. o. titkár, Lindenfeld Géza, főpénztáros, Ökrös József felső B. osztályu tanuló. A választmányi ülést Szántó Samuel dr. vezető tanár ur szép szavakkal zárta be, buzdítva az ifjúságot jótékonyra.

Hajóösszeütközés a Dunán. A Vigadó-terti hajóállomásonál a Tabán csavar-gőzös teljes erővel nekiment a Neptum von-tató hajónak. A Neptum erősebb volt és a Tabán előrése összeroppant. A Tabánon utasok voltak, akik segítségért kiabáltak és jajveszkeléssel töltötték meg a levegőt. De a hajó viharedzett admirálisa, aki elebb el-vesztette tájékozóképességét és a kormány-kerékeket, most nem vesztette el lélekjelen-létét, partra szállította az összes utasokat. A Tabán pedig bevonult a hajógyárba, ahol kijavítják.

Előkelő angol vegetáriánusok. A növényi eledel mind nagyobb tért hódít az angol társaságban s ennek az a legna-gyobb bizonyítéka, hogy sok urasági sza-kács kénytelen eljárni a londoni vegetáriá-nus főző-iskolába s eddigi tudományukat kénytelenek „áttanulni”. A vagyonos szaká-csoknak és urasági konyhafőnököknek ez a változás természetesen nem tetszik és erélyesen küzdenek az új ételek betolakodása ellen, melyek kezdetleges egyhangúsága szer-int a szakácsművészet hanyatlását jelenti. Viszont a vegetáriánus konyha hívei azt áll-ítják, hogy a szakácsművészet igazi haj-nala csak ezután fog felderülni végre! — A harc tehát változó szerencsével ide-oda hul-lámzik. A portlandi hercegné külön szaká-csot szerződtetett vegetáriánus ételek elké-sztésére, egy másik arisztokrata pedig el-jár az új iskolába, mert meg akar győződni az ügy állása felől. Konyhafőnöke ugyanis azt mondta neki, hogy az asztal előkelő s változatos ellátása vegetáriánus ételek mellett nem lehetséges.

Lopások. Dankó Mariaka püspök-ladányi lakos, házvezetőnőtől eltalajdonított Grünberger János egy harminc korona tar-talmu sargás-barna pénztárcát. Grünberger János beismerte a lopást. — Pósalaki Ist-vánné Csapó-utca 49. szám alatt lakó ház-mesternőtől öt korona értékű baromfit, Vax-berger Ábrahám házalótól pedig ötven koronát érő ágyneműket loptak el. A rendőrség megindította a nyomozást a tettesek kézre-kerítése érdekében.

Végzetes gondatlanság. Nagy Mária helybéli cselédlány ez évi július hó 7-én egy kávé csuporba zsiroszódót tett s azt vigyázatlanul a többi mosatlan edények közé rakta. — Pár perc múlva a felügyele-tére bízott Simkovits Sándor az asztalhoz ment s a csuporban levő folyadékot megitta, amely a tizenöt hónapos, ártatlan kis csöpp-ség halálát okozta. — Tegnap tárgyalta az ügyet a törvényszék, amely Nagy Mariát gondatlansághól okozott emberölés vétsége miatt 8 napi fogházra ítélte.

Elütötte a szekér. Tegnap délután egy óra tájban Bácskai Gyula kocsis ittas állapotban sebe-sen hajtotta lovait s a Csapó-utcán áruló özv. Varga Józsefnek elütötte, aki azonban súlyosabb természetű sérülést nem szenvedett.

Ahány ház, annyi — vélemény. A ma reggeli lapok mind a pénzügyminisz-ter tegnapi expozéjával és a költségvetésével foglalkoznak.

A Budapest ezt írja róla: — Ami magát a költségvetést illeti, annak minden egyes tétele magán hordja a megbízhatóság jellegét. Semmi szépités, semmi szentényvesztés, úgy, ahogy az indo-kolásban maga a miniszterelnök is erélyes ujjal mutatott rá arra a hatásra, amelynél megszűnik a szociális érdekek egyoldalu is-tápolása.

A Pesti Napló, ugyilátszik, már nem írja ezt a véleményt és ekképpen tolmácsolja a magát:

— Taktikázás, recitálás és frázis szava-lás volt a mai expozé legnagyobb része. Lehet-e ott egyáltalában komolyan venni a költségvetést, ahol a törvényhozás költség-

vetési és ellenőrző jogát a pénztári készletek rejtelmes gyűjtésével kijátszák. Lehet-e szó komoly költségvetésről ott, ahol a költség-vetésnek ugyancsak nevezetes része, a be-vételi előirányzat, ugyszólván kívül esik a törvényhozás megállapító jogán? Látható ebből, hogy még mindig igaz az az igazság, hogy két ember három színben látja egy és ugyanazt a dolgot.

A tanyai iskolák tanítói. Tegnap választották meg a tanyai iskolák tanítóit. A nagyszámu jelöltek közül a következők nyertek alkalmazást: Gál István, Szoboszlai Sándor, Varga Géza, Lente Miklós, Lakatos József.

Mindennap egy kávéskanállal! A választói reform ideje, ugyilátszik, mégis elérkezett. Tegnap este a függetlenségi kör-ben Kossuth Ferencet körülfogták és faggat-ták a választói reform tervezete iránt.

— Majd annak idején megtudjátok! — mondotta a kereskedelemügyi miniszter.

— De mikor? — Erre Kossuth a következő kijelentést tette:

— Az a szándékom, hogy a pártot esop-ortonként magamhoz hívom és lassanként informálni fogom a választói reform több elveiről. Ekkor majd közölni fogom a statisztikai adatokat is.

Igy hát valószínű, hogy a független-ségi párt még ebben a hónapban megtudja, mi van az Andrássy tervezetében.

Hajza a sóborszeszt árusító gyógyszereszek ellen. A belügyminiszter ismeretes rendelete, amellyel egyes sóbor-szesz készítmények forgalomba hozatalát megtiltotta, nagy elégtelenséget keltett a gyógyszereszek között. A miniszteri rendelet kiadása után egy állítólagos budapesti lap-szerkesztő, Lukács Emil, valóságos hajszát indított a sóborszeszt árusító gyógyszereszek ellen s köztük 28 debreceni kereskedőt is feljelentett, hogy oly sóborszesz készit-ményeket adnak el, melyektől a miniszté-rium megvonta az árusítási engedélyt. Azóta a sóborszeszre vonatkozó belügyminiszteri rendeletet visszavonták, azonban Lukács Emil a panaszait továbbra is fentartotta s így nyilvánvalóvá lett, hogy a kereskedők meg-vádolásában zsarolási szándék vezette. A napokban fogja tárgyalni ezt az ügyet a rendőrség, amely bizonyára méltó elégteltelt fog szolgáltatni a megzaklatott kereske-dőknek.

Tolvaj cselédlány. Takács Vilma helybéli cselédlány, aki Neuman Mór keres-kedőnél volt szolgálatban, augusztus hó 26 án elloptott gazdájától két értékes aranygyűrűt s aztán megszökött. Azonban csakhamar meg-fogták s vele együtt az elidegenített tárgyak is megkerültek. — A törvénytörés a tegnapi tárgyaláson Takács Vilma 27 napi elzárásra ítélt, melyet azonban az eddigi vizsgálati fogsággal már kitöltött.

*Szüretrekezi tüzijátékok, rö-p-pentyűk kaphatók nagyválaszté-
kban Mentze Henrik ujdonsá-
gok áruházában Kossuth-utca
4. sz.*

Fercel Carola tánciskolájában a be-iratkozások megkezdődtek. Szent Anna-utca 22. szám.

*Eredeti monacói roulette játé-
kok, saktáblák és figurák, do-
minó és más sokféle társasjáté-
kok kaphatók Mentze Henrik
ujdonságok áruházában Kossuth-
utca 4. szám.*

*Mindennap korán reggel meg-
jelenő lapunk előfizetési ára egy
negyedévre 3 korona. Meg-
rendelhető Arany János-utca 2.*

TAVIRAT és TELEFON

A képviselőház üléséhez.

Budapest, szeptember 23. Az interpel-lációk jegyében végződött az ülés. A „Ne temere...” fele interpelláció után Pető Sándor interpellált a „rendőri brutalitások” tárgyában. A miniszter erélyesen utasította vissza az illetéktelen támadást. Majd Vlád Aurél interpellált a választói jog érdekében. Andrássy kijelentette, hogy mielőtt a javaslatot a Ház asztalára nem tette, érdemlege-sen nem foglalkozhatik a választói joggal a Ház előtt. Az interpellációk sorát Do-broszláv kolera ügyi interpellációja zárta be, amivel az ülés véget ért.

Udvari ebéd.

Budapest, szeptember 23. A bol-gár fejedelmi pár tiszteletére rendezett udvari ebéd, ma folyt le a ki-rályi várban. A király meleg han-gon üdvözölte a fejedelmi párt, mire Ferdinánd meghatottan válaszolt. A bolgár fejedelmi pár holnap Szom-bathelyre utazik, a „Ferdinánd” huszárezred meglátogatására.

A sah ultimátuma.

London, szeptember 23. A Times jelenti Tebriszből: A sah felszólította az itteni nacionalistákat, hogy negyvenöt óra alatt tegyék le a fegyvert és szolgáltassák ki a négy vezért, mert különben a várost halomra fogja lövetni. A nacionalisták nem nagyon agódnak a fenyegetés miatt, mert a sah csapatai gyengék arra, hogy a sah parancsát végrehajtsák.

Andrássy és a választói jog.

Budapest, szeptember 23. And-rássy kijelentette, hogy plurális nélkül nem lehet választói jogot csinálni. A mostani reform az egyedüli helyes átmenet a cenzusos választói jogról az általános választói jogra, — amint ezt maga az angol miniszterelnök is kijelentette. A plurális választói jog mellett tehát marad, vagy bukik.

Törökországi események.

Konstantinápoly, szeptember 23. Ifju török bizottsági koroknak az a véleménye, hogy a Korán lefordításáról egyes török lapokban felmerült híresztelések a reakcióso-któl származnak, akik azzal zavarokat akarnak előidézni.

London, szeptember 23. A Times jelenti Konstantinápolyból: A nagyvezér nagyon barátságos hangu levélben kijelentette a bol-gár kormányoknak, hogy Törökországnak a Gesov-féle affér semmiféle stádiumban sem volt szándéka, hogy Bulgáriát megsértse. Ha a jelenlegi ügyvivő nem tért vissza Kon-stantinápolyba, utódját ott a legnagyobb ba-rátsággal fogják fogadni.

London, szeptember 23. A Standard jelenti Parisból: A török-bolgár incidens itt Made in Germanynek tekintik. Németország ugyanis az egyetlen hatalom, melynek érde-kében áll, hogy az ifjutörököknek nehézsé-geket támasszon, mert Németország attól tart, hogy az új rezsim alatt a német érde-keket nem védelmezheti meg annyira, mint a szultán és az udvari párt által. Ha Német-ország diplomáciai nehézségeket akar tá-masztani, úgy ez sokkal inkább Törökország-ban várható, mint Marokkóban.

Szociálista tüntetés.

Budapest, szeptember 23. A belga Tournevol előadása után, a szociálisták nagy tüntetést rendez-tek. A „Népszava” szerkesztősége előtt beszédek mondtak. Innen a

bolgár fejedelmi pár elé vonultak tünteti. A rendőrség nem engedélyezte a tüntetést.

A horvátok és a laibachi vérengzés

Zágráb, szeptember 23. A horvát jogpárt klubja Hriba laibachi polgármesterhez a következő táviratot intézte: Az egész horvát nép rémülettel és mély fájdalommal tiltakozik a német szoldateszka vérengzése ellen, melyet bűnös módon felbújtottak arra, hogy ártatlan embereket megöljenek. Fogadják mély részvétünk kifejezését az elesett áldozatok felett.

Eperjesi cserép-

kályhák

gyári raktára és
egyedárusítása
DEBRECEN és vidékére

Kovács Gyula

vasüzletében
a BIKÁ-szálloda mellett.

Vigyázz! Sok értéktelen utánzatot kínálnak.

Globin
cipőtisztítószer
legszebb

fényt adja,
a bőrt puhán és
egészen tartja.

Kérem határozottan Globin-t Pritz Schulz jun. A. G. gyárából.

Mindenféle

iskolai szerek

füzetek, rajztömbök, körzők, vonalozók stb. a legolcsóbb bevásárlási hely

Mihály Sámuel

papír üzletében, Plac-utca 30. szám.

Csarnok.

Bosnyákország sarkánya.

A „Debreczen” eredeti regénye.

Irta: Tomić Eugén.

90

A sarajevóiak térden állva kérték, hogy ne adja zsákmányra a várost, mely alig várta jöttét.

— Ne féljete, — volt a válasz, — senki sem fogja a vagyontokat bántani. Tudok én rendet tartani és titeket is megtanítlak majd rá, hogy mi a rend.

A vezir serege tényleg nem erőszakoskodott és ennek örültek a városiak. Másrészt bántotta őket, hogy a vezir ott maradt. Régi szokás szerint csak huszonnégy órát tölthetett a vezir Sarajevóban. Először Banjaluka, azután Travnik volt a beglerbégek székhelye, Sarajevó afféle köztársasági város volt, melynek megvoltak a maga előjogai. Am Kara Mahmud kezelésbe vette a privilégiumokat Sarajevó nélkül, tudta, hogy nem lehet kormányozni Boszniát. Goricán Sarajevó közelében palotát épített magának és legényeinek kaszányát, hogy a sarajevói polgárok láthassák égből is régi szabadságuk végét. Ettől fogva lett Sarajevó a vezir és későbbben a bosnyák vali székhelye.

A belviszály első gyümölcse az idegen uralom megerősödése lett.

Husszein seregét Kiseljárnál széjjel bocsátotta.

— Nincsen már ősi Bosnyákország, — szolt a bégeknek. Mától megszűnt. Idegen lesz az ur e földön, a bosnyák nép fia igát fog hordani. Megölt az egyenletlenség, de ti hiveim voltatok a végsőig, köszönöm nektek barátaim. Nincs már rátok szükség. Térjete vissza tüzhelyeitekhez és várjátok meg, mit hoz az idő. Ertem ne aggódjatok. Majd csak ad valamit az Isten nekem is.

— De bárhol legyek, emléketek mindig velem lesz.

— Isten áldjon, vitéz sarkánya Boszniának, — hangzott rá a bucsuszó mindenfelől. Hetezer bosnyák tért így haza Kiseljárnál, a maga földjére. Csak a szávamentiek és Relics Márián keresztény legényei maradtak még Husszeinnal. Kétszáz tekintélyes bég és kapitány, kik hiven követték Husszeint Stambul elleni küzdelmében, most sem akartak tőle megválni. Megesküdtek, hogy akár a világ végéig is elmennek vele és jót, rosszat hiven megosztanak vele. Ezek közé tartozott Vidaics Ali pasa, Zlatarevics bég, a sarajevói molah és a Karpa kapitány.

— Tudjátok meg, mondta nekik Husszein, hogy nekem e földön nincs maradásom. Elhatároztam, hogy átmegegyek a Száván, Horvátországba és a bécsi császár védelmébe.

— Mind veled megyünk, felelték a bégek. Van ott még számunkra hely.

— Hát jertek, ha már akartok, hagyta helyben Husszein.

Negyednapra Gradácsba voltak. Nagy tömeg várta itt Bosznia vitézét. Majd mind-egyik várta valakijét a sereggel. Apa a fiát, testvér testvért, asszony a férjét, gyermek az apját.

Husszeint egy kaszányában szállásolták el, a várkapu közelében. Vele együtt lakott Vidaics Ali pasa és Zlatarevics bég. A többi kíséret az alsóváros egy utcájában volt szálláson. A menekülők elég szabadon mozogtak, de a parancsnok engedelmé nélkül el nem hagyhatták a várat, még sétalovaglásra sem, a mi gyakran történt. Ilyenkor nagy tömeg esodálta a fényes ruhájú és fegyverű férfiakat drága arab lovaikon. Leginkább a Dráva mentén jártak, vagy Djakovó felé, hogy így is közelebb legyenek hazájukhoz. Ez volt minden szórakozásuk.

Különben egész nap csibukoztak egy helyben.

Folyt. köv.

Szerkesztésért felelős: a főszerkesztő.

NYILT-TÉR.

E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Eladó ház.

Vidékről beköltözőknek igen alkalmas új ház, szép nagy udvarral, jó vízü kuttal igen közel a főutcahoz, olcsó törlesztéses kölesön van rajta,

rendkívül előnyös

feltételekkel megvehető. Cim
o o a kiadóhivatalban. o o

Kötözni való

válogatott passatutti és muskotály szőlő 50 kemonként 10 frtjával rendelhető Gróf Dégenfeld és Dr. Balkányi urak Erzsébet szőlőtelepén, városi üzlet főpiacz Bádagos-utoza sarkán. Telefon szám 139.

PÖRKÖLL KAVÉ
KÜLÖNLEGESSÉGEK
FÉLEGYÁZS JÁNOSNÁL.

Az iskolai év

kezdeté alkalmából ajánljuk dusan felszerelt rakatárunkat a t. szülők szives figyelmébe. Fiu- és férfingek. Lábravalók és harisnyák. Nyakkendők, paplanok. Madracok és flanel takarók nagy választékban feltűnő olcsó szabott árakhoz:

Szabó Lajos Fiai

vászon-, divat és szőnyegáruháza Debreczen, Rózsa-utca.

A HAJDUMEGYEI MÉHESZEGYLET
MÉZ
TERHÉKEINEK MEGBIZOTT ELÁRUSÍTÓJA
DEUTSCH LAJOS
FÜSZERKERESKEDŐ PIACZ-UTCZA 38.

1 kgr pergetett méz 1 kor. 20 fillér.

Találmányok és fogalmak

Keresünk folyton jó és szabadalommal védhető találmányokat átvenni és értékesíteni azonnali magas készpénz fizetéssel vagy nyereségrészesedéssel az egész szabadalom tartósága alatt

Találmányok melyek még nem állnak hivatalos védelem alatt. Általunk eszközöketnek, illetve megkerestetnek.

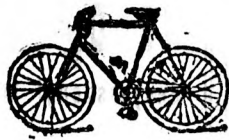
Ugyisint minden szabadalomjogos és szabadalomtechnikai ügyekben költségmentesen adunk felvilágosítást.

Ajánlatok intézendők: Patentanwälte Ingenieur Krug und Professor Aquilar Basel (Schweiz) Freiestrasse 32.

Szabadalmi hivatal találmányok és szabadalmak összköltsége és értékesítésére az összes országokban.

Akérdések duplaportóval látandók el.

Kerékpár, varrógép,
gramafon, villamos-

sági cikkek és mindennemű alkatrészek állandó raktára. Nagy választék lemez-ujdon-ságokban. Elvállalunk villamos felszereléseket, mindennemű mechanikai készülékek javítását, vas- és fémestergályozást, zománcolást, nickelezést és az összes e szakmába vágó munkákat szakszerűen és pontosan készítjük.

Geller és Németh
Debreczen,
Hatvan-utca 8. szám.

Nyelv és irodalmi intézet

Debreczen, Piac-u. 9. sz.

Előleges értesítés.

Tisztelettel hozzuk a t. közönség tudomására, hogy intézetünket **folyó év szeptember hó 3-án** megnyitjuk és beiratásokat már most elfogadunk fentjelzett helyiségeinkben.

a) **Nyelvtanfolyamokra:** német angol, francia, olasz, esetleg a magyar nyelvre.

b) Német, francia, angol, olasz **kereskedelmi levelezésre.**

c) **világirodalom történet, művészet-történet és aesthetikára.**

A nyelvtanfolyamokat a Berlitz-módszer szerint vezetjük, a tanítvány az első leckeórától kezdve csakis a megtanulandó nyelvet hallja beszélni. Nyelvtanáraink kiválóan képzett külföldi (ugyanazon nemzetbeli) tanerők. A többi tanfolyamokon ugyancsak elsőrendű tanárok oktatnak.

Tandij havi 10 korona.

Magán és cerele-tanítás. Nappali és esti tanórák. Prospektusunkat ingyen és bérmentve küldjük.

Az igazgatóság.

Császárfürdő Budapestén.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévívízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák-, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamos vízfürdők. Ivó-kúra. 20 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld

1322

Az igazgatóság.

Iskola cikkek

könyvtáskákat, könyvszifjakat, tokk és tolltartókat, tentatartókat, palatáblát, írót, tollat és kölonokat osakls a

Párisi nagy bazárban

lehet olson vásárolni.

FAZEKAS IMRE

Villamos-világítás és Erőátviteli Vállalata az Egyesült Villamossági és Képgyár R. T. képviselője. Iroda Debreczen, Piac-utca 77. szám (az udvarban). — Telefon szám 567.

Elvállal Villamos Világítási berendezéseket, lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére a legszolidabb kivitelben erőátviteli motorberendezéseket. Nyomdák, műhelyek, szivattyúk stb meghajtására a leghasznosabb kivitelben, Telefon és szobacsengő berendezéseket.

Szállít mindennemű szerelési anyagot, csilárok, dynamó-gépeket, motorokat, műszereket. iv- és izzólámpákat dr. Just Wolfram lámpákat, Tervek és költségvetés díjtalan.

Dr. KARDOS SAMU

és

dr. GÁBOR JENŐ

társ-ügyvédi irodája f. évi augusztus 16-tól kezdve Ipar- és Kereskedelmi Bank, Piac-u. 58. sz. a. palotájában I. emelet 14. ajtó szám alatt van.

Iskolás-

gyermek részére, **kész fehérműek zsebkendők, harisnyák, paplanok, matracok, pokrócok**, (flanell takarók) és **ágyterítők** legnagyobb választékban s legjutányosabb árakon kaphatók

Kardos László

vászon- és kelengye-üzletében

Debreczen, Kossuth-u. 9.

Telefon 210.

Telefon 210.

Földes Sándor

elektrotechnikai vállalata

Debreczen nagytrafik udvar.

Legolcsóban és szakszerűen készít villamos világítási- erőátviteli berendezéseket, házi és magán telefonok, villanycsengők berendezését és évi jókarban tartását, valamint minden e szakmába vágó legkomplikáltabb munkát.

Okulárium

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 15. félemeleten. Wien, I. Kärtnerstrasse 39. Megfelelő szemüvegek ingyenes orvosi rendelés naponta 9 órától 7-ig Márkus dr. vezetése alatt. Szemüvegek és orrcsüptetők 3 koronától feljebb. Színházi és távcsövek minden kivitelben dus választékban.

Zeis-Trieder látcsövek.

Boros hordók

és taposókádak használt

és uj, minden nagyságban és mennyiségben

o o kaphatók o o

Péterfia-utca 76.

Ugyanott 1 üzleti petroleumos tartály is eladó.

Aki hirdetni akar

még pedig sikerrel, az forduljon az **Általános Tudósító** (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, B-pest, VII., Erzsébet körut 41., ahol hirdetéseket az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid árakon eszközölnék. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselője, vidéki lapok központi hirdetési osztálya számos hírlap kizárólagos kezelője. Díszes újságkatalógus, képes naptárjegyzék felvilágosítással díjmentesen.

Mérnök-akadémia!

gépész, villany, építésmérnöknek és építészvezetőnek. Fővételi feltétel 6 gymnasium osztály, vagy hasonló előképzettség vagy szakiskolai végzettség. Bővebbet az utmutatóban.

WISMAR, am der Ostsee.

Erőt és ifjuságot

szerezhet ismét az elgyengült, idő előtt kimerült beteg, ha követi az ingyen könyvecskében felsorolt utasításokat, mely könyvecskét alábbi címtől postán kérheti mindenki díjtalanul. Vhyra Társaság Budapest, V. Váci körut 78. II. 14.

Borsajtók Boronyomó-zsákok

szőlőzuzók,
faputtonok

raktára

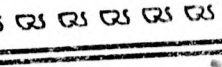
Sesztina Lajos

vasútiútében Piac-utca 23.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szögig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Ajánlat.

Peóiban (Szilágymegyében) 100 véka finom faju téli alma helyben eladó. Értekezhetni Szent Anna-u. 32.

Vidéki városban közel Debrecenhez egy ház, jömenetelű Koresma, trafik fűszer üzlettel ellátva eladó, értekezés Csapó-utca 10.

6 db „LOLLER“ faju, kiváló repülésű galamb jutányosan eladó Honvéd-u. 29. sz.

Mindenemű férfi és női kalapok tisztítását a legdivatosabb forma szerint és a legszébb kivitelben a legjutányosabb árak szerint készíti özv. Kiss Gáborné utóda BORZA ISTVÁN kalapos üzlete Debrecen, Főplac, (Stenczinger ház). Cilinderek azonnal vasaltatnak.

Díszegi u'on a hetedik kilométernél 17 köblös föld kiadó. A tanyában értekezhetni.

Eladó az Ondódon 29 öl szántóföld új épülettel a Vedres dűlőben, ára 3400 ft, 500 forint teherrel. Értekezhetni özvegy Cseresznyés Ferencnénél ugyanott.

1 raktár, 1 nagy pince száraz és tiszta, kiadó. Hatvan-utca 69. szám vásártér. Csicsó Lajosnál.

Fehérnemű varrónő házakhoz ajánlkozik Boldogfalva-u. 22. sz.

Angol finom kabátos női ruhák eladók Szt. Anna-u. 48.

Jó fehérnemű varrónő urnők pártfogását kéri. Cserepes u. 7.

Bélyeggyűjtők! Legritkább külföldi bélyegek fél és negyed áron dus választékban kaphatók Harmathynál Fűvészkert-u. 14.

A Kossuth 67-ik számú ház aránylag kevés pénzzel megvehető. Óriási telek, magas tiszta jövedelem. Értekezés Csapó-u. 38.

4 szobás lakás (alkov.-val) és minden tartozékaival, gázvilágítással kiadó november 1-re. Értekezhetni Darabos-u. 5. (az emeleten.)

Legjobb anyaggal, legolcsóbban és legmegbízhatóan rendez be, helyben és vidéken, villamos villágítást, ivólámpákat, izzólámpákat, költségvetést díjtalanul.

FÖLDVARI L.

Kossuth-utca 1. az udvarban. — Telefon 168. sz. — Tanuló felvétetik.

A ref. ispotályi kisedővoda-hoz tisztességes, erőteljes magánosnő dajkának felvétetik, Jelentkezni lehet Sziv-utca 28. az óvónőnél.

Utcai

lapelárusítók

felvétetnek a kiadóhivatalban:

Debrecen, Aranv János-utca 2. sz.

Az Ebesen, a vérvölgyi megállónál, közvetlen a vasut mellett 32 és fél katasztrális hold föld a rajta levő épületekkel együtt eladó. Értekezni lehet: Miklós-utca 39. sz. a.

Tankönyvek féláron.

Az összes fiu és leányiskolákban használandó tankönyvek az új tantervhez alkalmazva fél áron kaphatók **Harmathy** antiquariumban, Fűvészkert-u. 14. Iskolatáskák rendkívüli árleszállítással.

Kereslet.

Álló íróasztal, továbbá copirprés és egy nagy íróasztal sürgősen megvételre kerestetik Lorántffy-utca 13.

Egy kiszolgáló jó fizetéssel felvétetik a Szilágyságban Csapó-u. 7.

Elszegényedett uri, vagy iparos leány három gyermek mellé kerestetik, a legkisebbik 5 éves; aki német nyelvet bír, előnyben részesül. Értekezhetni Attila-tér 3. szám.

Gazdatisztet keres Klein Testvérek Intézete Dégenfeld-tér.

Ügyes és szolid varrónők felvétetnek Vanger Sándor és társánál Battyányi-u. 1.

Egy jó családból való fiu tanulónak felvétetik Félégyházy János fűszer-üzletében Piac- és Miklós-utca sarok.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasa szer a

MOLLITERGIN,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdőségét, hamvasságát, rózsaszinben játszó fehérségét. Megszünteti a kézörösséget. Az eldurvult, kirepedezett és szélkíujta arcot vagy kezét, a legrövidebb idő alatt fehérré s puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható!

Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páralan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára **Mihalovits Jenő** gyógyszerháza a „Kigyó“-hoz Debrecenben, Főpiac 31. sz. alatt, a Városházzal szemben.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T.

debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakyszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál. Villagítótestek, csillárok és szerelvények dus választéka.

Telefon szám: 568. 1068

Donogán és Somossy

Menyasszonyi kelengye, szőnyeg, divatruházat

Debrecen,

*** Kistemplombazár. ***

Megérkeztek az őszi idény újdonságai női ruhakelmék — Flanelek — selymek — ruhák — diszekben. o o o

Óriási választék!

Az őszi idényre újdonságaink

Női ruhaszővelek, Kosztüm-kelmék

Bársonyok,

Kabát-Plüssökben megérkeztek

Bosznay és J. Tsa

divat-áruházában

Debrecen, Kossuth-u. 5.

BUZIÁSI PHÖNIX ASVÁNYVIZ

Kitűnő hatásu vese- és hólyagbajoknál.

Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített.

RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ. Orvosilag ajánlva. Üdit, gyógyít.

Ivógyógyomlóra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővnyéképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség! **Muschong buzíási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.** Debreceni főraktár Grünberger és Gifick cégnél.

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.